

DE PSYCHOPATEN OVER ONS?

Pieter Hoekstra

Even aftikken graag: 774 miljoen. Ja, nu is het zelfs de bank waaraan ik als plattelandsjongetje mijn centjes toevertrouwde. Ook die bronzen muntjes met een 1 erop gingen toen nog in het blikken potje met de naam van de plaatselijke boerenleenbank erop vastgeklonken. Tellen kon ik nog niet, maar ik wilde zien wat er inzat. Schudden leverde wel een idee op, maar horen is nog niet zien. Mijn moeder had het goed begrepen. 'Nee, dat kan niet, deze centjes zijn voor de bank.' En zo was het. Met het spaarbankboekje in haar hand en de spaarpot in mijn eigen gingen we naar het geldkantoor. Beide werden afgegeven. Met het sleuteltje van de bank – die mevrouw had meteen de goede! - viel de bodem uit de pot en aan de andere kant van de balie zag ik het hoopje dat met rappe vingers werd geordend, geteld en verdween. Ze maakte een aantekening in het boekje en het geld was dus van de bank.

Daar zaten we, een dozijn Nederlanders en Belgen. Natuurlijk was het puur toeval dat we juist nu getraind werden in de psychopatentest. Onze lesdagen vielen precies tussen de uitzendingen van de miniserie naar het gelijknamige boek 'De Prooi' over de ondergang van ABN-AMRO. Dat was nog de tijd met Rijkman Groenink aan het hoofd van De Bank. Maar tijdens onze training blijkt de wijze waarop Pierre Bokma de hoofdrolspeler in het echte drama daarin neerzet een buitengewoon hoge score op te leveren op deze psychopathietest.

Nee, dan RABO-bestuursvoorzitter Piet Moerland. Los van de vraag wat deze topbankier had moeten weten over de LIBOR toont hij nu leiderschap. Er moest ook een daad worden gesteld. Tegelijk knaagt het gevoel of op cruciale momenten zo dan niet de echte leiders verdwijnen. En als zij aftreden - blijven wij dan niet

precies met de straatvechters, cowboys en psychopaten achter? Juist de psychopaat is machtsbelust.

Misschien wat kort door de bocht, maar eigenlijk zijn er psychologisch voor elk van ons drie mogelijke drijfveren. Freud hield ons het verlangen naar *lust* voor, meestal seksueel; Adler bepaalde ons bij het verlangen naar *macht*. En met geld – veel geld kun je bijna alles kopen. Hoe zouden mannen – ja, toch vooral mannen – als Berlusconi, Strauss-Kahn (DSK) scoren op lust en macht? De vraag stellen is 'm beantwoorden... Of om toch ook een vrouw te noemen: ik ben benieuwd naar de verfilming van Eric Smits 'Nina' (Brink). Na *macht* en *lust* is de laatste te noemen mogelijkheid als drijfveer de *zin* van ons bestaan. Waar we geen zin, maar enkel zinloosheid ervaren, daar blijven enkel de drift tot macht en tot lust over. Daar moet ik de ander onderwerpen en overheersen. Stuk voor stuk zijn deze mannen en de enkele vrouw goden in het diepste van hun eigen gedachten. Helaas hebben ze ook veel volgelingen en gelovigen.

Werden die *coole* Rabobankjongens dus ten diepste beheerst door zinloosheid? Voelden ook zij zich on-aantastbaar, terwijl ze wisten dat elk gesprek opgenomen wordt en iedere mail opgeslagen? Waar is toch Jochem de Bruin gebleven, die indertijd de Rabobank verbeeldde tegenover de bankiers van Wallstreet en de Londense City? O ja, dat is waar, Jochem raakte aan Inger en is ons in 2006 achterna gegaan naar Zweden. Blijkbaar is *hij* nog niet teruggekomen. Het gaat daar vast goed met Jochem.

Ik ben weer gesust en gerustgesteld. Er is me verteld dat het uiteindelijk maar enkele handen vol snelle jongens waren die zich in Londen vergrepen aan ons geld. Het schijnt dat ze hun bonus wel kwijt zijn... dit jaar.